

ora de istorie

ISTORIA ÎN IMAGINI

Copii Basarabeni în Gulagul sovietic din Siberia

//(sursa Adevarul.ro)

1945 - ostași ruși în zonele cucerite după al doilea război

//(sursa foto: Sohu.com)

Gheorghe Asachi – Un spirit novator

Format în atmosfera a trei medii de cultură (Lemberg, Viena, Roma), într-o epocă a nediferențierilor culturale, întinsele sale informații s-au fructificat pe mai multe planuri. Pe lângă o cultură științifică a avut și o educație artistică; a mânuit lira, penclul și ceherul; muzicii i-a adăugat ingineria; a avut și vaste cunoștințe poliglote.

Asachi a fost omul epocii lui, omul ieșit din mijlocul necesităților vremii. A fost o verigă necesară și trainică în neîntrerupt lanț al culturii românești. În tot parcursul vieții sale s-a manifestat ca un adept entuziast al încadrării în cultura europeană modernă și alinierea neamului său la șirul popoarelor civilizate.

A sprijinit și dezvoltat învățământul „de toate gradele” în limba națională, a pus bazele unui teatru autohton, a întemeiat presa, a încurajat știința și artele; a creat un sistem cultural educativ pe care l-a apărut până la sfârșitul vieții. A deschis drumuri în toate direcțiile și i-a slăvit pe strămoși.

Născut în familia unui cleric, pe data 1 martie 1788, în localitatea Herța, din ținutul Dorohoi - încorporată astăzi în regiunea Cernăuți, Gheorghe Asachi se trage, atât după mamă, cât și după tată, din înaintași de origine

transilvăneană. Pregătirea educațională a „tânărului” Gheorghe Asachi a început în familie, primind de la tatăl său, un intelectual originar din Ardeal, cu rădăcini armene, învățăturile începătoare. Tot el l-a inițiat în literatura românească și medievală, familiarizându-l cu Varlaam și Dosoftei, cu cronicarii și Cantemir. Parcurge și școala începătoare din Herța, însă aceasta nu îi putea asigura nivelul de educație dorit de părinți, iar Academia Domnească din Iași funcționa monoton, cu profesori greci, având ca limbă de predare greaca.

De aceea în anul 1795, întreaga familie se va muta la Lemberg (Lvov, Ucraina), unde Lazăr Asachi este numit, de către guvernul Galiției, capelan și preot la spital. Gheorghe Asachi a frecventat aici unul din colegiile de tip iezuit, care i-a dat o pregătire clasică umanistă și o bună cunoaștere a limbilor latină, polonă și germană. Însușirea câtorva limbi străine i-a ușurat drumul către marile izvoare ale culturii. Între anii 1802-1804, a urmat cursurile Facultății de Filosofie (litere și științe), dar și un curs special de ingineri, unde a aprofundat logica, matematica, istoria naturală, fizica, metafizica, etica și arhitectura. Studiile universitare vor fi abandonate în anul al treilea, deoarece tatăl său a fost chemat și numit, de către mitropolitul Veniamin Costache, prim-protopop al mitropoliei Moldovei cu însărcinarea de a supraveghea și întregul cler ieșean.

Gheorghe Asachi nu v-a rămâne în țară decât pentru foarte puțin timp. Îmbolnăvindu-se de malarie este sfătuit de medic să schimbe clima. Dorind totodată să-și continue studiile, urmează îndemnul tatălui său și pleacă la Viena. În capitala imperiului își continuă studiile întrerupte la Lvov. Studiază aici astronomia și matematicile superioare precum și pictura, fiind susținut de o bursă acordată de mitropolitul Veniamin Costache. Dintre ocupațiile lui Asachi din perioada vieneză cea mai substanțială prin proporțiile ei a fost litografia.

Este atras apoi de Roma, locul cel mai potrivit aspirațiilor lui de a aprofunda artele plastice și un ideal către care visa încă din anii studiilor vieneze. ...

(continuare în numărul următor)

Bibliotecar, Luciana Macovei

Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui

Bibliografie: Gheorghe Asachi: Organizatorul școlilor naționale din Moldova. N.C. Enescu. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1962. Gheorghe Asachi: Viața și opera sa. Eugen Lovinescu. București: Editura Casei Școalelor, 1927. Gheorghe Asachi: romanul vieții sale. Efim Leviț; Vaslui: Editura Cutia Pandorei, 1999. Viața lui Gh. Asachi. George Sorescu. București: Minerva, 1970.